

De kracht van dove en slechthorende bezoekers

Toolkit voor podia,
festivals en artiesten

Ik kom binnen...
In een wereld
Waar iedereen gebaren maakt,
Doof en horend.
Ik voel de warmte in mezelf opkomen,
En een grote glimlach verschijnt op mijn gezicht.

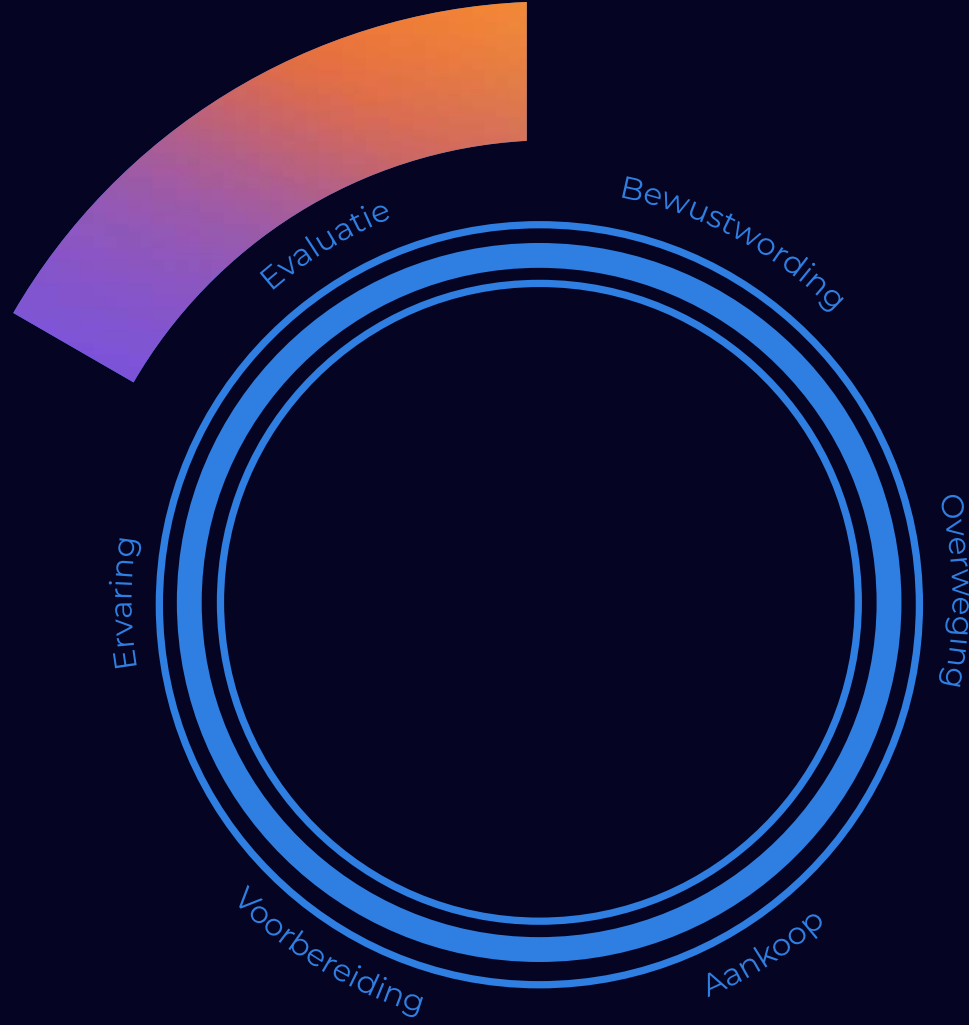
Mijn ogen dwalen af...
Daar op het podium,
Een dove performer,
Gebaart wat de muziek zegt
En maakt deel uit van de band.

Tussen de menigte, waar handen door de lucht bewegen,
Loop ik naar de bar.
Ik bestel een heerlijke cocktail,
In gebarentaal.

Ik draai me om,
En bots tegen iemand leuks op.
We zeggen 'hai' in gebarentaal,
En ik zie die persoon vragen: 'Wil je dansen?'
Natuurlijk!

Op de dansvloer
Dans ik samen met iemand leuks,
Meevoelend op de muziek, de trillingen, de geuren,
En de gebaren van de dove performer.
Ik voel me niet anders.
Ik voel me thuis!
Heel thuis.

Gerda Kreeft
Deaf Artist

INLEIDING

Toegankelijkheid is geen luxe, maar een recht. Toch ervaren dove en slechthorende bezoekers vaak drempels bij poppodia en festivals. Kleine aanpassingen kunnen daarin al een groot verschil maken. Bij Possibilize streven we naar creatieve toegankelijkheid: oplossingen die meerdere groepen ten goede komen, zonder uitsluiting. Door samen te werken met de dove(n)- en slechthorende gemeenschap ontstaat een rijkere ervaring. Ook voor horende bezoekers.

Genieten van live muziek moet voor iedereen mogelijk zijn. Deze toolkit biedt concert- en festivallocaties praktische handvatten om gelijkwaardigheid in toegang te realiseren. Samen met dove en slechthorende bezoekers, muziektolken en performers brachten we pijnpunten en oplossingen in kaart. Aan de hand van de klantreis – van bewustwording tot evaluatie – ondersteunt deze toolkit poppodia en festivals hun creatieve toegankelijkheid te verbeteren.

Centraal staat één vraag:

Wat heb je nodig?

De durf om deze vraag actief te stellen, zou een wereld van verschil maken. Possibilize daagt jou als muzieklocatie uit om dit nieuwe jaar daadkrachtig te starten. Neem deze toolkit in handen, lees het met aandacht en stel drie concrete, haalbare doelen. Samen zetten we stappen naar creatieve toegankelijkheid. Met deze doelen zijn we aan het eind van het jaar een sprong dichterbij een gelijkwaardige muziekervaring. Voor iedereen.

Alle drie de doelen behaald? Possibilize deelt graag lessen en successen online! Tag ons of laat het ons weten. Heb je vragen of ondersteuning nodig in het proces van toegankelijkheid, of wil je meer en heb je ons daarbij nodig? Schroom niet ons te mailen. Dat kan via watiknodigheb@possibilize.today.

Beeld: Jessie Kamp

Creatieve toegankelijkheid

De term Creatieve Toegankelijkheid gebruikt Possibilize als een beperking als inspiratiebron wordt gebruikt en vanuit dit inzicht inclusieve oplossingen worden bedacht. Deze creëren meerwaarde voor meerdere doelgroepen (en leiden niet tot een nieuwe vorm van exclusie).

Cultural appropriation

Cultural appropriation - oftewel culturele toe-eigening of cultuurkaping - is de niet-erkende of ongepaste overname van een element of elementen van een cultuur of identiteit door leden van een andere cultuur of identiteit. Dit kan pijnlijk zijn, vooral wanneer leden van een dominante cultuur stijlelementen van een gemarginaliseerde groep overnemen.

Deaf performance

Deaf performance is een kunstvorm waarbij muziek - de teksten, emotie en intentie - vertaald wordt naar een performance door dove of slechthorende performers die ritme- en gebarentaal combineren, hun moedertaal die rijk is aan mimiek en lichaamstaal. Dit doen ze onder andere live tijdens optredens van artiesten, waarbij ze zichtbaar op het podium staan naast de muzikanten.

Deaf performer / Dove performer

Een deaf performer is een doof of slechthorend persoon die deaf performance beoefent.

Gebarentaal

Een gebarentaal is een visueel-manuele taal, waarin begrippen en handelingen door middel van gebaren worden weergegeven. Het is een natuurlijke taal met een eigen lexicon en grammatica, die beantwoordt aan de communicatiebehoefte van een groep (dove of slechthorende) mensen.

Muziektolk

Een muziektolk is een doof, slechthorend of horend persoon die muziek vertaalt naar Nederlandse Gebarentaal. Deze persoon is een gediplomeerd tolk.

Nothing about us without us

Deze gedachte brengt het idee over dat geen enkel beleid mag worden bepaald door een vertegenwoordiger zonder de volledige en directe deelname van leden van de groep(en) die door dat beleid worden beïnvloed. In de praktijk betekent dit dat wij geen gesprekken voeren over bepaalde doelgroepen, maar met deze doelgroepen.

Possibilize

Possibilize is een Nederlandse stichting. Possibilize verbindt, inspireert en activeert mensen om te denken en handelen in mogelijkheden, in iedere situatie. Dat doen wij door creatieve projecten te realiseren waarin beperkingen een inspiratiebron vormen.

Possibilizing

Wanneer de filosofie van Possibilize wordt omarmd en toegepast, passen we de werkwoordsvorm possibilizing toe: denken en handelen in mogelijkheden, in iedere situatie.

Revelland

Revelland is een Europees netwerk van gepassioneerde artiesten, regisseurs en organisatoren van evenementen die zich inzetten om podiumkunsten toegankelijk te maken voor iedereen. Voor mensen met fysieke beperkingen (zoals doofheid, blindheid, enz.) of verstandelijke beperkingen. Revelland is een platform van Possibilize waarmee creatieve toegankelijkheid wordt gepromoot en gerealiseerd.

Sencity Festival

Sencity Festival is een wereldwijd bekend festival dat zintuigprikkelende evenementen organiseert met dovencultuur als grootste inspiratiebron. Vanuit het Utrechtse hoofdkantoor zijn de afgelopen 20 jaar wereldwijd al ruim 75 edities gerealiseerd. Zo zijn er Sencity edities geweest in o.a. Londen, Berlijn, São Paulo, Kaapstad, Sydney, Miami en Patagonia.

Toegankelijkheid

Toegankelijkheid gaat erom dat iedereen, met of zonder beperking, de kans krijgt gebruik te maken van alle vormen van voorzieningen, informatie en dienstverlening. Wij streven ernaar dat iedereen volwaardig kan deelnemen aan de samenleving. Onder toegankelijkheid verstaan wij specifieke maatregelen die garanderen dat een specifieke doelgroep kan deelnemen aan een specifieke activiteit.

Tolkuren

Er bestaat een "potje uren", welke je kan aanvragen bij het UWV. Dat kan je doen als je als poppodium of festival weet dat er meerdere dove of slechthorende bezoekers naar je evenement komen. Daarnaast krijgt elk doof of slechthorend persoon 30 tolkuren per jaar om vrij te besteden in diens vrije tijd. Met tolkuren kan je alleen gediplomeerde tolken betalen. Deze staan geregistreerd in het RTGS (www.stichtingrtgs.nl) en krijgen via een bemiddelingssysteem toegang tot de uren na de opdracht. Zij worden via het UWV betaald. Noot: deaf performers hebben geen toegang tot deze tolkuren en vragen daarom een aparte vergoeding.

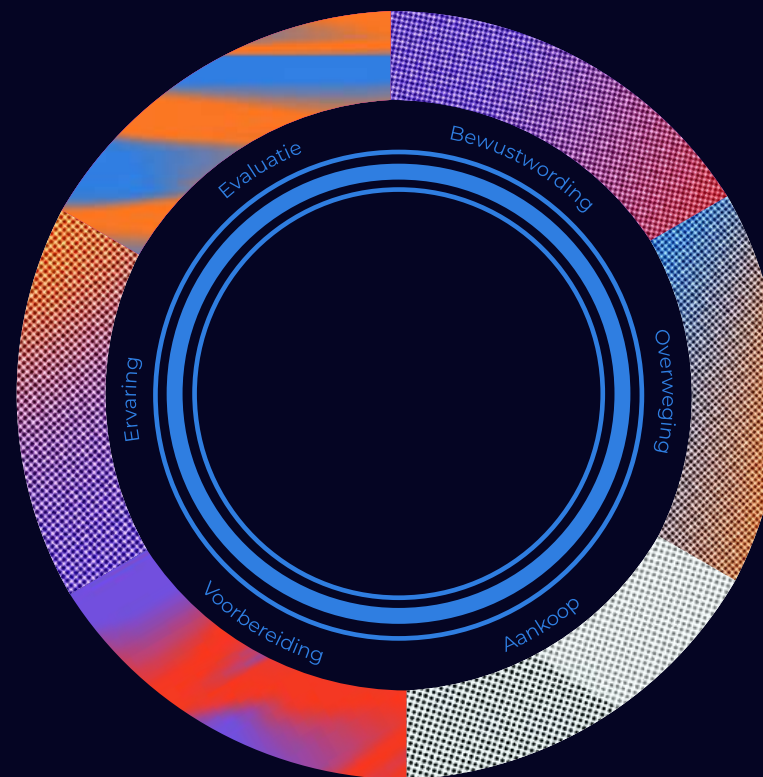
TOOLKIT: DE KLANTREIS

Het ervaren van muziek overstijgt grenzen, culturen, talen en zelfs gehoorgangen. Het verbindt. Deze toolkit begeleidt je langs de klantreis die een dove of slechthorende bezoeker van een concert of festival mogelijk aflegt. Ieder begin van een fase in die reis bevat een kort persoonlijk verhaal of een ervaring, passend bij dat moment in de klantreis. Vanuit daar ligt de focus op wat er mogelijk is om samen dit pijnpunt op te lossen. Vaak met makkelijke, overzichtelijke aanpassingen.

Hoewel een klantreis doorgaans lineair wordt weergegeven, is deze in onze ogen een iteratief proces. De fase van nazorg is een kans om lessen te laten doorvloeien in de bewustwording van een volgende klantreis. Zo beïnvloedt elke ervaring de volgende en ontstaat er een cirkel. Deze cirkel symboliseert de constante herhaling van dezelfde processen, met in elke stap nieuwe lessen, feedback en aanpassingen. In een cirkel hoef je niet bang te zijn om te falen, elke ronde is een kans het beter te doen. Laat deze toolkit je onderdompelen in de verschillende stadia van de klantreis, de obstakels én de oplossingen. Laat je meenemen in het leerproces en blijf de vraag stellen: wat heb jij nodig?

Beleid als basis

Een goed toegankelijkheidsbeleid vormt de fundering voor alle andere oplossingen. Door beleid te ontwikkelen dat expliciet aandacht besteedt aan toegankelijkheid (bijvoorbeeld door structureel heldere communicatie en toegankelijke websites), kunnen organisaties consistent voldoen aan de behoeften van dove en slechthorende bezoekers. Inclusie als uitgangspunt, beleid het begin. Vanuit beleid kan toegankelijkheid doorsijpelen in alle lagen van de organisatie. Het zorgt ervoor dat oplossingen niet incidenteel zijn, maar standaard onderdeel van de werkwijze.

BEWUSTWORDING

DE ZOEKTOCHT NAAR INFORMATIE

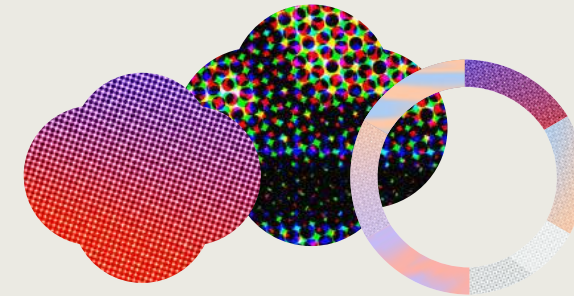
In zijn vrije tijd bezoekt Bart (36) het liefst concerten. Door een gehoorbeschadiging, is Bart slechthorend. "Ik was enthousiast over het concert, maar ik kon moeilijk achterhalen hoe toegankelijk dit concert zou zijn. Ik moest zelf contact opnemen met de organisatie. Het kostte tijd en veroorzaakte stress omdat ik niet wist hoeveel moeite het zou worden deze ervaring toegankelijk te maken voor mezelf."

“Het kostte tijd en veroorzaakte stress omdat ik niet wist hoeveel moeite het zou kosten...”

Wat heb jij nodig?

Mail ons wat jij nodig hebt
#WatIkNodigHeb

OPLOSSINGEN

1. **Transparante communicatie:** Zorg dat ervaring met toegankelijkheidsopties, zoals met tolken of schrijftolken, duidelijk vermeld staan op de website en ticketpagina. Vaak kent een dove of slechthorende bezoeker zelf een geschikte tolk. Hiervoor gebruiken zij hun persoonlijke tolkuren. Ook als organisatie kan je recht hebben op tolkuren, mits je non-profit bent. Meer weten over tolkuren? [Check onze lexicon.](#)
2. **Checklist voor bezoekersinformatie:** Voeg een sectie toe over (creatieve) toegankelijkheid voor dove en slechthorende personen op promotiemateriaal en in e-mails. Bijvoorbeeld aan de hand van een checklist, waarin duidelijk te vinden is wat je als locatie doet en hebt gedaan om toegankelijkheid te verbeteren. Zie een voorbeeld van een checklist in de bijlage.
3. **Inclusieve promotie:** Betrek platforms zoals WhatsApp-groepen of sociale media gericht op dove en slechthorende gemeenschappen in directe communicatie met de doelgroep.

OVERWEGING

HET REGELEN VAN VOORZIENINGEN

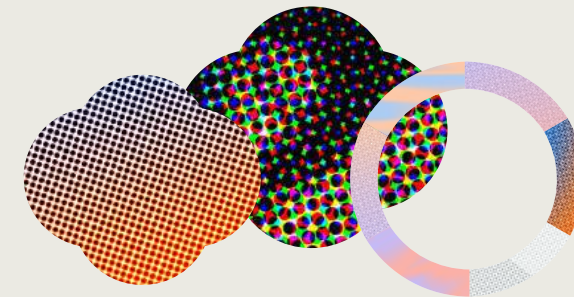
Ramia (18) is slechthorend. Ze bereidt haar bezoeken aan poppodia altijd goed voor, zodat ze zeker weet dat haar bezoek soepel verloopt. Voordat ze een ticket koopt, is het voor haar belangrijk om de mate van gelijkwaardige toegankelijkheid in te schatten. Ze verdiept zich daarom, voorafgaand aan een eventuele aankoop, in de mogelijkheden bij de organisator. "Ik vind het niet erg om zelf een tolk te regelen, maar het zou fijn zijn als de organisatie actief vraagt wat ik nodig heb. Die simpele vraag maakt al een groot verschil."

“...het zou fijn zijn als de organisatie actief vraagt wat ik nodig heb.”

Wat heb jij nodig?

Mail ons wat jij nodig hebt
#WatIkNodigHeb

OPLOSSINGEN

1. **Transparantie:** Voeg een aparte sectie op de website toe, met informatie over toegankelijkheid voor tolkgebruikers.
2. **Bewustwording:** Zorg dat medewerkers in de organisatie weten wat de toegankelijkheidsopties zijn. Zo kunnen zij op een open en verwelkomende manier deze aanbieden en daarover communiceren. Bijvoorbeeld door actief te durven vragen naar behoeften.
3. **Centrale aanspreekpunten:** Stel (een) medewerker(s) actief aan die verantwoordelijk is/zijn voor het regelen van voorzieningen en het onderhouden van het e-mailadres gericht op toegankelijkheidsvragen. Dit is geen telefoonnummer, omdat bellen meestal niet mogelijk is bij de doelgroep. Het mailadres wordt regelmatig gecheckt (minimaal elke 2 à 3 werkdagen).
4. **Proactieve houding:** Durf tolkgebruikers te vragen: 'Wat heb je nodig?' Laat blijken dat je luistert door mee te denken en te accommoderen waar nodig.
5. **Zelf bepalen:** Kijk samen met de tolkgebruiker naar de mogelijkheden een tolk in het publiek te plaatsen, zodat tolk en podium in 1 zichtlijn te zien zijn. Als dit effect heeft voor de artiest, check dit dan ook met hen.

Beeld: Jessie Kamp

AANKOOP

HELDERE COMMUNICATIE, AANDACHT EN BEGRIP

Stef (27) is doof. Het bezoeken van een concert is voor hen - net als anderhalf miljoen andere mensen die doof of slechthorend zijn¹ - een uitdaging. "Ik wilde tickets kopen voor een concert, maar er was geen optie om aan te geven dat ik een tolk nodig heb. Ik moest lang mailen met de organisatie om het uit te leggen, wat tijdrovend was en me onzeker maakte over of mijn verzoek wel goed geregeld zou worden."

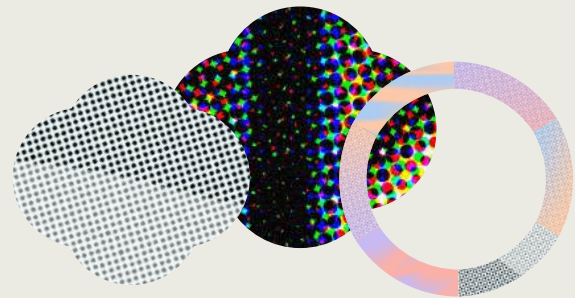
“Dit was niet alleen tijdrovend, het maakte me ook onzeker...”

Wat heb jij nodig?

Mail ons wat jij nodig hebt
#WatIkNodigHeb

¹bron: Nederlands Gebarentrum,
via <https://www.gebarentrum.nl/vragen%20over%20NGT>

OPLOSSINGEN

1. **Inclusieve ticketopties:** Zorg dat bezoekers tijdens de aankoop van een ticket eenvoudig kunnen aangeven welke voorzieningen zij nodig hebben, zoals een (schrijf) tolk.
2. **Bevestiging en directe communicatie:** Bevestig de toegankelijkheidsopties aan de bezoeker. Benoem duidelijk hoe hun verzoek wordt behandeld en vraag hoe je het bezoek van de tolkgebruiker aangenaam kan maken, bijvoorbeeld door een persoonlijke follow-up. De centrale vraag blijft: 'Wat heb je nodig?'
3. **Helder mailcontact:** Ook in dit stadium is het gebruik van een specifieke mailbox voor vragen over toegankelijkheid belangrijk. Leg hierbij een heldere database aan voor overdracht wanneer het beheer bij meerdere mensen ligt.
4. **Toegankelijk ticketplatform:** Integreer een duidelijk en zichtbaar overzicht met beschikbare voorzieningen in het aankoopproces.
5. **Inclusieve zit- / staanplaatsen:** Zorg dat dove en (slecht) horende bezoekers samen kunnen genieten van de show, als zij dit willen. Check bij tolkgebruikers of goede zichtlijnen behouden blijven van de tolk naar het podium. Bijvoorbeeld met een plattegrond met daarop de mogelijkheden voor plekken in het publiek.

VOORBEREIDING

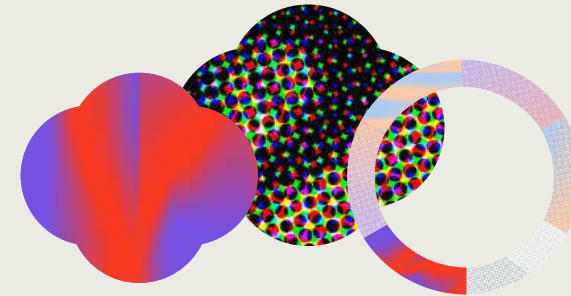
HET REGELEN VAN TOEGANKELIJKHEID

Samen de vriendschap vieren. Dat is wat een concert betekent voor Hannah (52). Toch houden zorgen haar bezig bij de voorbereiding: "Ik was bang om apart van mijn vrienden te staan omdat de plekken met zicht op de tolk in een ander vak waren. Daarnaast wil ik me welkom voelen bij het poppodium, maar soms voelt het alsof mensen niet begrijpen waarom ik bepaalde voorzieningen nodig heb. Vaak weet ik niet of mijn tolk straks wel gewoon mee naar binnen kan."

“Ik wil me welkom voelen bij het podium.”

Wat heb jij nodig?
Mail ons wat jij nodig hebt
#WatIkNodigHeb

OPLOSSINGEN

1. **Vroege communicatie:** Zorg voor snel mailcontact en heldere instructies. Vraag tijdig naar contactgegevens van een tolk. Zo kunnen zij de setlist opvragen. Deze toolkit biedt ook de eerste gestandaardiseerde technische riders voor tolken, zodat technici tijdig weten wat zij nodig hebben. Deze zijn aanwezig in de bijlage.
2. **Aanspreekpunt:** Naast het mailadres voor toegankelijkheidsvragen, is het voor zowel de tolkgebruiker als medewerker belangrijk bekend te zijn met het aanspreekpunt tijdens het evenement. Dit is iemand van wie de contactgegevens vooraf bekend zijn, hen opvangt bij binnenkomst en bij wie ze terecht kunnen voor vragen.
3. **Contact met muziektolk:** Muziektolken hebben een setlist nodig van het concert. Zo kunnen zij de songteksten opzoeken en de nummers voorbereiden door vertalingen te maken. Het voorbereiden van de show is uiterst belangrijk voor het uitvoeren van hun baan. Belangrijk om te weten: muziektolken hebben zwijgplicht. In de bijlage een tijdsinschatting voor voorbereiding per tolk.
4. **Bevestiging:** Bevestig het verloop van het bezoek voor een tolkgebruiker en diens tolk. Hoe verloopt hun reis van binnenkomst tot de plek die ze innemen in het publiek? Wees hierover helder om onduidelijkheden en stress te voorkomen.
5. **Inclusieve zitplaatsen:** Stem met tolkgebruikers af waar ze willen zitten, gebruikmakend van een vooraf gedeelde plattegrond voor goede zichtlijnen naar tolk en podium.

ERVARING

ONDERSTEUNING BIJ HET EVENEMENT

Lars (34) voelt zich niet begrepen bij evenementen. Hij mist persoonlijke aandacht: "Ik merkte dat ik weinig contact had vooraf en tijdens het evenement. Het zou fijn zijn als er iemand aanwezig was die weet wat mijn behoeften zijn. Vaak stuit ik op onbegrip als ik aankom bij de kassa, dan is er irritatie en onduidelijkheid en voel ik me niet welkom of serieus genomen."

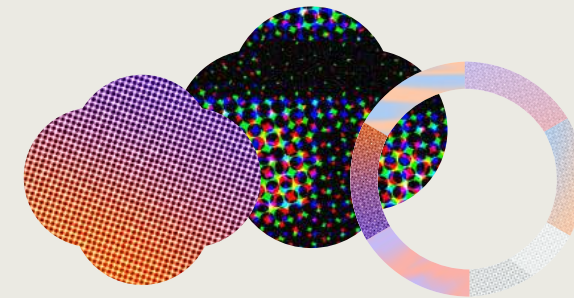
“Vaak stuit ik op onbegrip als ik aankom bij de kassa...”

Wat heb jij nodig?

Mail ons wat jij nodig hebt

#WatIkNodigHeb

OPLOSSINGEN

1. **Aanspreekpunten:** Zorg dat medewerkers op de hoogte zijn van de komst van tolken en tolkgebruikers. Zo weten ze hoe ze te verwelkomen en te ondersteunen.
2. **Professionele werkplekken voor tolken:** Creëer veilige, goed verlichte plekken voor tolken, afgestemd met tolk en tolkgebruiker, voor optimale zichtbaarheid en voldoende bewegingsruimte.
3. **Publieksvoorlichting:** Informeer bezoekers vooraf over de rol van tolken en markeer duidelijk de plekken voor tolken en tolkgebruikers. Dit bevordert begrip en inclusie en vergroot het bewustzijn bij het publiek.
4. **Welkom gevoel:** Verwelkom dove of slechthorende bezoekers met basisgebaren in Nederlandse Gebarentaal. Zorg dat medewerkers weten hoe met hen te communiceren, bijvoorbeeld via notities op hun telefoon of via de basisgebaren in de bijgevoegde video door TYD.

HET DELEN VAN ERVARINGEN

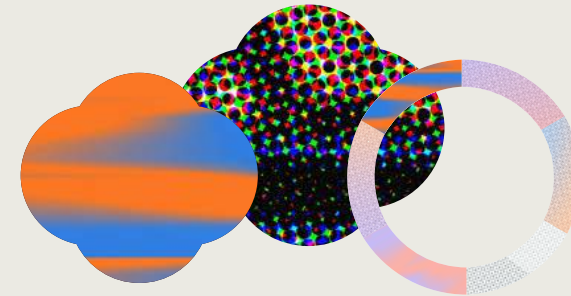
Rashid (26) wil organisatoren graag ondersteunen in het toegankelijker maken van hun evenement. Hij ziet het als zijn doel om evenementen toegankelijker te maken voor anderen: "De feedback die ik geef, zie ik niet vaak terug. Ik kan online of offline niet vinden wat er verbeterd of veranderd is. Zo weet ik niet of er iets met mijn ervaring gedaan wordt en hebben poppodia mij keer op keer nodig hen te helpen het wiel opnieuw uit te vinden."

“Ik kan online of offline niet vinden wat er verbeterd of veranderd is.”

Wat heb jij nodig?

Deel met ons wat jij nodig hebt
#WatIkNodigHeb

OPLOSSINGEN

1. **Feedbacksystemen:** Stuur naar afloop een toegankelijke vragenlijst om de ervaring van bezoekers te evalueren en te verbeteren. Zorg dat de vragenlijst gaat over de specifieke behoeften en toegankelijkheidsopties. Je krijgt hiermee meer inzicht in een volgende klantreis.
2. **Terugkoppeling:** Informeer bezoekers over hoe hun feedback wordt verwerkt en welke wijzigingen worden doorgevoerd.
3. **Structurele verwerking:** Sla feedback op en verwerk deze in toekomstige ervaringen. Zorg dat nieuwe contactpersonen voor toegankelijkheid inzicht hebben in de geschiedenis van gemaakte afspraken. Bijvoorbeeld met een inzichtelijke database.
4. **Communicatie:** Deel zowel positieve ervaringen als verbeterpunten met de achterban via de website en sociale media. Vraag actief naar toekomstige behoeften om de ervaring te verbeteren.
5. **Zichtbare ervaringen:** Verzamel en deel ervaringen centraal, zowel intern als extern, zodat de doelgroep serieus wordt genomen in hun muziekervaring.
6. **Uitwisseling:** Deel kennis en ervaringen met andere poppodia en festivals om een inclusievere muziekervaring te bevorderen. Veel handen maken licht werk.

Colofon

Deze toolkit kwam tot stand dankzij Possibilize, Revelland, Sencity Festival, TYD, Vereniging Nederlandse Poppodia en Festivals, Eurosonic Noorderslag en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Kernteam en werkgroep:

Anouk Bakkers
John Retel Helmrich
Sandra Boertien
Ruth Krooshof

Possibilize:

Tim van Reijswoud
Isa Vriese
Tesse Reversma
Ronald Ligtenberg
Esther Lubberding

Vormgeving:

studio.sgnfcnt

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

BEWUSTWORDING

CHECKLIST VOOR TOEGANKELIJKHEIDS-INFORMATIE

Laat potentiële dove of slechthorende bezoekers alvast zien hoe je bezig bent met creatieve toegankelijkheid bij jouw organisatie. Bijvoorbeeld vindbaar op de website. Het allerbelangrijkst is een open houding. Durf de juiste vragen te stellen en wees niet bang voor falen. In falen schuilt de kans om het beter te doen.

1. Algemene Toegankelijkheidsopties

Sta je open voor het gebruik van een tolk?

- Een open houding voor het stellen van de juiste vragen

Hoe kunnen bezoekers toegankelijkheidsvoorzieningen aanvragen?

- Contactpersoon beschikbaar via e-mail of Whats'app
- Online tijdens aankoop ticket

Zijn de toegankelijkheidsvoorzieningen gratis of aan kosten verbonden? J / N

2. Voorzieningen op de locatie

Is de tolk en het podium in 1 zichtlijn te zien?

- Verhoogde platformen voor zichtbaarheid
- Voldoende licht voor tolken
- Anders, namelijk: _____

Is er een apart vak voor tolkgebruikers en is dit vooraf besproken met hen, zodat rekening gehouden kan worden met zowel tolkgebruiker, tolk als zichtlijn? J / N

3. Communicatie en Ondersteuning

Hoe kan een bezoeker vragen stellen over toegankelijkheid?

- Het poppodium of festival is bereikbaar via een e-mailadres specifiek voor toegankelijkheid, beheerd door 1 persoon die dit adres elke 2 à 3 werkdagen checkt.

Wie is het aanspreekpunt voor vragen?

- Naam contactpersoon: ____
- Bereikbaar via e-mail: ____
- WhatsApp: ____

4. Medewerkers

Medewerkers, zowel op kantoor als op de vloer, zijn op de hoogte van de verschillende manieren om met dove of slechthorende bezoekers te communiceren. Bijvoorbeeld:

- Nederlandse Gebarentaal, bijvoorbeeld basisgebaren
- Notities in hun telefoon
- Handen en voeten
- Duidelijk articuleren, zodat liplezen makkelijker wordt

5. Veiligheid en Noodprocedures

Zijn noodprocedures toegankelijk voor dove en slechthorende bezoekers?

- Visuele noodsignalen aanwezig

6. Feedback na het evenement

Hoe vragen jullie bezoekers actief om feedback te geven over de ervaren toegankelijkheid?

- Online formulier of enquête
- Contact via e-mail/WhatsApp

VOORBEREIDING

TIJDSINSCHATTING PER TOLK

Elk type tolk vertaalt op een andere manier en sluit aan op andere behoeftes. Zij hebben allemaal dan ook een andere voorbereidingstijd nodig om hun baan goed te kunnen uitvoeren. Hieronder een schatting van de tijd die een tolk nodig heeft om een concert voor te bereiden.

Schrijftolk: 1 werkweek voor aanvang concert. Belangrijk dat zij weten waar ze mogen plaatsnemen, dit kan doorgaans achterin of in een regiekamer. Een schrijftolk vertaalt naar een iPad die de tolkgebruiker bij zich heeft. Dit type tolk heeft de minste voorbereiding.

Horende muziektolk: 1 maand voorbereidingstijd. Dit hangt ook af van de taal, zit er bijvoorbeeld Frans in de muziek? Dan zorgt dit voor een extra vertaalslag en daarom meer voorbereidingstijd. Het is verstandig tijdig met de tolk te communiceren hoeveel tijd die nodig heeft om zich voor te bereiden. Een muziektolk werkt vaak via een iPad en moet voor de tolkgebruiker binnen 1 zichtlijn te zien zijn samen met het podium

Deaf Performer: 6 weken voorbereidingstijd. een Deaf Performer maakt een artistieke vertaling van een concert. Deze heeft daarom de meeste voorbereidingstijd nodig. Een Deaf Performer neemt vaak plaats op het podium, naast de artiest. Natuurlijk in samenspraak met de artiest.

Toevoeging:

Het kan fijn en rendabel zijn om vaker dan één keer een tolk aan te bieden bij hetzelfde concert. Zo is het niet eenmalig, en heeft een doof of slechthorend persoon meer dan één kans het concert te bezoeken. Bovendien verdiept een aanwezige tolk ook de ervaring van een horend persoon en daarmee dus die van het hele publiek, ongeacht auditieve ervaring.

MUZIEKTOLK

CONTACTGEGEVENS

Naam:

E-mailadres:

Telefoonnummer:

Een muziektolk is een gediplomeerde tolk Nederlandse Gebarentaal. Deze professional maakt (live)muziek toegankelijk voor dove en slechthorende muzikliefhebbers door nummers te vertalen naar Nederlandse Gebarentaal.

Nederlandse Gebarentaal is een erkende taal met eigen grammatica die zichtbaar wordt gemaakt door handen, mimiek en houding. Songteksten worden vertaald naar gebaren; de emotie en intentie van een liedje worden versterkt door mimiek en lichaamstaal. De muziektolk levert een performance waar dove, slechthorende en horende bezoekers samen van kunnen genieten.

Om ervoor te zorgen dat een muziektolk diens werk goed en veilig kan uitvoeren, vind je in deze rider de benodigdheden. Zo kan de muziektolk zich tijdig voorbereiden en wordt gezamenlijk met de technici de kwaliteit van de performance gegarandeerd.

Samen maken we het verschil. Één vraag maakt iedereen blij:

Wat heb je nodig?

HOE WERKT DE INZET VAN EEN TOLK?

Een tolk wordt geregeld door de bezoeker. Dit heeft te maken met persoonlijke voorkeur en behoeften. De ene bezoeker heeft baat bij een muziektolk, terwijl de ander juist een schrijftolk nodig heeft. Hierdoor komt het voor dat er verschillende typen tolken aanwezig zijn. De tolk wordt middels tolkuren door het UWV betaald. De bezoeker maakt het kenbaar bij de organisator dat er een tolk mee komt. Medewerkers van hospitality en productie zorgen voor een gestroomlijnde uitvoering. Een tolk krijgt gratis toegang om diens werk uit te voeren en is aanwezig voordat de deuren open gaan om productionele details af te stemmen met de technici. Check de De kracht van dove en slechthorende bezoekers: Toolkit voor podia, festivals en artiesten voor meer informatie.

VOORBEREIDING

Een muziektolk heeft 4 weken voorafgaand aan het evenement de setlist(en) nodig. Op basis van deze setlist zoekt de tolk songteksten op, zodat die vertalingen kan maken en kan instuderen. De organisator vraagt deze setlist op bij het (tour)management, de boeker of de artiest, of brengt de tolk met hen in contact. Het is fijn om de aankomsttijd met de tolk af te stemmen zodat die een check kan doen met de producent en technici.

POSITIE

De tolkgebruiker - een dove of slechthorende bezoeker - moet de muziektolk en de artiest in één gezichtsveld kunnen zien. Daarom is de zichtlijn van het dove publiek, en daarmee de positie van de tolk, van uiterst belang. Een goede optie is om de tolk op een verhoging (podiumdeel van 100 x 100 x 40 cm) te positioneren, links of rechts voor het podium. Het liefst niet helemaal in een hoek en/of direct voor de speakers om zo gehoorbeschadiging voor de tolken te voorkomen. Als er geen verhoging beschikbaar is, kan de tolk op de vloer, achter een afbakening, werken. De tolk kan ook op het podium werken. De voorkeur heeft dan nog steeds links of rechts. De tolk kan echter niet te ver naar achter staan, omdat het dove publiek de tolk goed moet kunnen zien. Je kunt bij de positionering van de tolk uiteraard

rekening houden met het stage plot van de artiest en de de zichtlijnen van het overige publiek.

Om de zichtlijn voor het dove publiek te garanderen, is het van belang dat zij op een plek staan waar zij de tolk goed kunnen zien. Reserveer daarom in overleg met de tolk en de tolkgebruiker(s) een plek in de zaal, bijvoorbeeld door middel van gaffertape en een bordje.

De venue draagt zorg voor het creëren van een veilige werkplek voor de tolk waar zij niet worden gehinderd door het publiek.

LICHT

Voor het beste resultaat is het belangrijk dat de muziektolk goed verlicht wordt. Zowel handen als gezicht. Dit kan een spot zijn of een andere lamp van boven of van voren. Een spot van onder geeft te veel schaduw in het gezicht waardoor de mimiek van de tolk niet goed zichtbaar is. De lichttechnicus stemt dit af met de tolk.

GELUID

Een tolk maakt het liefst gebruik van een (wireless) beltpack om de zang rechtstreeks te horen. Sommige tolken zijn zelf in het bezit van in-ears en een (wireless) beltpack systeem. Soms wordt dit door de organisator gefaciliteerd. Overleg dit voorafgaand aan de productie. Een monitor met alleen de zang is een werkbaar alternatief indien de tolk niet in het bezit is van een dergelijk systeem. De geluidstechnicus of monitortechicus stemt de mix af met de tolk.

OVERIG

Een tolk werkt vaak met een tablet en een statief/standaard waarop de tablet wordt geplaatst. Het is belangrijk dat dat personeel/beveiliging hiervan op de hoogte is zodat het gebruik van deze materialen niet voor onnodige problemen zorgt.

RIDER

MUZIEKTOLK

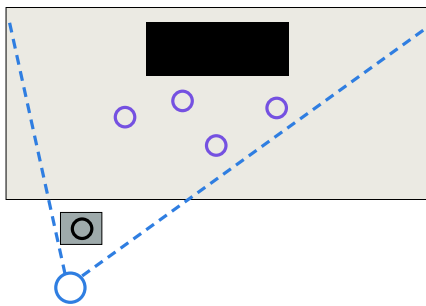
CONTACTGEGEVENS

Naam:

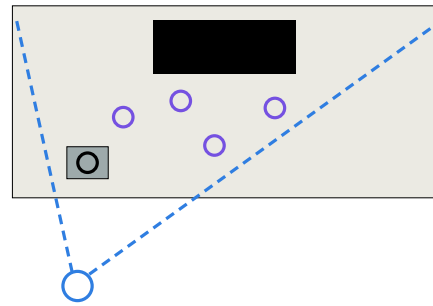
E-mailadres:

Telefoonnummer:

Tolk in de zaal

Tolk op het podium

- Tolkgebruiker
- Zichtlijn
- Muziektolk
- Muzikant
- Stage
- Drum stage
- Stage tolk

DEAF PERFORMER

CONTACTGEGEVENS

Naam:

E-mailadres:

Telefoonnummer:

Deaf performance is een kunstvorm waarbij muziek - de teksten, emotie en intentie - vertaald wordt naar een performance. Dit wordt gedaan door dove of slechthorende performers die gebarentaal, hun moedertaal die rijk is aan mimiek en lichaamstaal, combineren met beweging. Dit doen ze onder andere live tijdens optredens van artiesten, waardoor (live)muziek toegankelijk wordt gemaakt voor dove en slechthorende muzikliefhebbers door dove en slechthorende muzikliefhebbers en meerwaarde wordt gecreëerd voor horende bezoekers.

Een deaf performer werkt altijd samen met een "co-tolk" of "feeder" - dit is gediplomeerde tolk Nederlandse Gebarentaal. Deze professional geeft de deaf performer cues in de vorm van gebaren en signalen. Gezien de deaf performer de muziek (grotendeels) niet kan horen, weet de deaf performer op deze manier waar in het liedje ze zich bevinden.

Om ervoor te zorgen dat een deaf performer en co-tolk diens werk goed en veilig kunnen uitvoeren, vind je in deze rider de benodigdheden. Zo kan kunnen de deaf performer en co-tolk zich tijdig voorbereiden en wordt gezamenlijk met de technici de kwaliteit van de performance gegarandeerd.

Samen maken we het verschil. Één vraag maakt iedereen blij:

Wat heb je nodig?

HOE WERKT DE INZET VAN EEN DEAF PERFORMER?

Een deaf performer wordt geregeld door de bezoeker. Dit heeft te maken met persoonlijke voorkeur en behoeften. De ene bezoeker heeft baat bij een muziektolk, terwijl de ander juist een schrijftolk nodig heeft of een deaf performer preferereert. Hierdoor komt het voor dat er verschillende typen tolken aanwezig zijn. Deaf performers zijn niet altijd gediplomeerde tolken. Gediplomeerde tolken worden middels tolkuren door het UWV betaald.

Niet-gediplomeerde deaf performers worden door de bezoeker, de artiest of de organisatie betaald. De bezoeker maakt het kenbaar bij de organisator dat er een deaf performer en co-tolk mee komen. Medewerkers van hospitality en productie zorgen voor een gestroomlijnde uitvoering. De deaf performer en co-tolk krijgen gratis toegang om hun werk uit te voeren en zijn aanwezig voordat de deuren open gaan om productionele details af te stemmen met de technici. Check de De kracht van dove en slechthorende bezoekers: Toolkit voor podia, festivals en artiesten voor meer informatie.

VOORBEREIDING

Een deaf performer heeft 6 tot 4 weken voorafgaand aan het evenement de setlist(en) nodig. Op basis van deze setlist zoekt de deaf performer songteksten op, zodat die vertalingen kan maken en een performance kan creëren en instuderen. De organisator vraagt deze setlist op bij het (tour) management, de boeker of de artiest, of brengt de deaf performer met hen in contact. Het is fijn om de aankomsttijd met de deaf performer en co-tolk af te stemmen zodat zij een check kunnen doen met de producent en technici.

POSITIE

Een dove of slechthorende bezoeker moet de deaf performer en de artiest in één gezichtsveld kunnen zien. Daarom is de zichtlijn van het dove publiek, en daarmee de positie van de deaf performer en co-tolk, van uiterst belang. Een goede optie is om de deaf performer op een verhoging (podiumdeel

van 100 x 100 x 40 cm) te positioneren, links of rechts voor het podium. De co-tolk kan dan plaatsnemen voor de verhoging. Het liefst niet helemaal in een hoek en/of direct voor de speakers om zo (verdere) gehoorbeschadiging voor de deaf performer en co-tolk te voorkomen. De deaf performer kan ook op het podium werken. De voorkeur heeft dan nog steeds links of rechts. De deaf performer kan echter niet te ver naar achter staan, omdat het dove publiek de deaf performer goed moet kunnen zien. De co-tolk kan dan plaatsnemen voor het podium. Je kunt bij de positionering van de deaf performer uiteraard rekening houden met het stage plot van de artiest en de de zichtlijnen van het overige publiek.

Om de zichtlijn voor het dove publiek te garanderen, is het van belang dat zij op een plek staan waar zij de deaf performer goed kunnen zien. Reserveer daarom in overleg met de deaf performer en de dove/slechthorende bezoeker(s) een plek in de zaal, bijvoorbeeld door middel van gaffertape en een bordje. De venue draagt zorg voor het creëren van een veilige werkplek voor de deaf performer en co-tolk waar zij niet worden gehinderd door het publiek.

LICHT

Voor het beste resultaat is het belangrijk dat de deaf performer goed verlicht wordt. Zowel handen als gezicht. Dit kan een spot zijn of een andere lamp van boven of van voren. Een spot van onder geeft te veel schaduw in het gezicht waardoor de mimiek van de tolk niet goed zichtbaar is. De co-tolk moet goed zichtbaar zijn voor de deaf performer. Een klein lampje van voren is genoeg. De lichttechnicus stemt dit af met de deaf performer en co-tolk.

GELUID

Sommige deaf performers maken gebruik van een monitor speaker. Anderen werken met een Woojer Strap 3 of Woojer Vest 3, haptische instrumenten die de muziek voelbaar maken voor de deaf performer middels trillingen. Vanuit de geluidstafel wordt een signaal naar de Woojer Strap 3 en Woojer Vest 3 gezonden. De co-tolk/feeder maakt het liefst gebruik van een (wireless) beltpack om de zang rechtstreeks te horen. Sommige tolken zijn zelf in het bezit van in-ears en een (wireless) beltpack systeem. Soms wordt dit door de organisator gefaciliteerd. Overleg dit voorafgaand aan de productie. Een monitor met alleen de zang is een werkbaar alternatief indien de tolk niet in het bezit is van een dergelijk systeem. De geluidstechnicus of monitortechnicus stemt de mix af met de tolk.

OVERIG

De co-tolk werkt vaak met een tablet en een statief/standaard waarop de tablet wordt geplaatst. Het is belangrijk dat personeel/beveiliging hiervan op de hoogte is zodat het gebruik van deze materialen niet voor onnodige problemen zorgt.

RIDER

DEAF PERFORMER

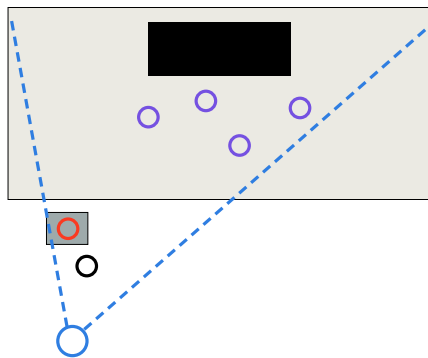
CONTACTGEGEVENS

Naam:

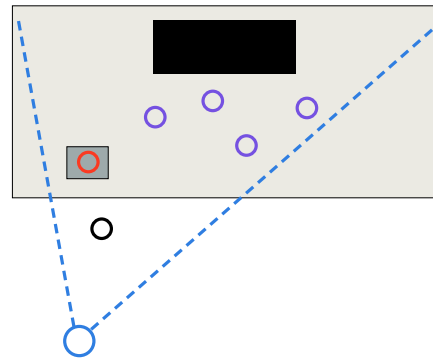
E-mailadres:

Telefoonnummer:

Deaf performer in de zaal

Deaf performer op het podium

- Tolkgebruiker
- Zichtlijn
- Co-tolk of feeder
- Deaf performer
- Muzikant
- Stage
- Drum stage
- Stage tolk

SCHRIJFTOLK

CONTACTGEGEVENS

Naam:
E-mailadres:
Telefoonnummer:

Een schrijftolk is een gediplomeerde tolk. Deze professional is een tolk die alles typt wat er gezegd of gezongen wordt. Ze werken vaak in duo's. Buiten het gesproken gedeelte geeft de schrijftolk ook informatie aan zoals lachen, nuances in de stem, stemverheffingen en belangrijke omgevingsgeluiden zolang het gesprek hiertoe de mogelijkheid laat.

Een schrijftolk typt op een speciaal toetsenbord, dit is een Velotype Pro toetsenbord. Op dit toetsenbord typt de schrijftolk lettergrepen in en geen losse letters, hierdoor kan de schrijftolk de spreeknelheid bijhouden. Het toetsenbord is met een usb-kabeltje verbonden aan een laptop of tablet, waarop de tolktekst verschijnt. De tolkgebruiker kan op de laptop of tablet alles lezen wat er gezegd wordt, en ook door wie het gezegd wordt. Zo wordt de communicatie tussen de dove of slechthorende personen onderling en de horende aanwezigen vergemakkelijkt. Het is voor een schrijftolk ook mogelijk om van tevoren teksten in te laden, zoals de songteksten van liedjes of het script van een voorstelling. Zo kan een schrijftolk de juiste zinnen op het juiste moment doorklikken.

Om ervoor te zorgen dat een schrijftolk diens werk goed en veilig kan uitvoeren, vind je in deze rider de benodigdheden. Zo kan de schrijftolk zich tijdig voorbereiden en wordt gezamenlijk met de technici de kwaliteit van de performance gegarandeerd.

Samen maken we het verschil. Één vraag maakt iedereen blij:

Wat heb je nodig?

HOE WERKT DE INZET VAN EEN TOLK?

Een tolk(en) wordt geregeld door de bezoeker. Dit heeft te maken met persoonlijke voorkeur en behoeften. De ene bezoeker heeft baat bij een muziektolk waar de ander juist een schrijftolk nodig heeft. Hierdoor komt het voor dat er verschillende type tolken aanwezig zijn. De tolk wordt middels tolkuren door het UWV betaald. De bezoeker maakt het kenbaar bij de organisator dat een tolk mee komt. Medewerkers van hospitality en productie zorgen voor een gestroomlijnde uitvoering. Een tolk krijgt gratis toegang om diens werk uit te voeren en is aanwezig voordat de deuren open gaan om productionele details af te

stemmen met de technici. Check de De kracht van dove en slechthorende bezoekers: Toolkit voor podia, festivals en artiesten voor meer informatie.

VOORBEREIDING

Een schrijftolk heeft 2 weken voorafgaand aan het evenement de setlist(en) nodig. Op basis van deze setlist zoekt de tolk songteksten op, zodat zij deze teksten kunnen voorbereiden en inladen in het programma. De organisator vraagt deze setlist op bij het (tour)management, de boeker of de artiest, of brengt de tolk met hen in contact. Het is fijn om de aankomsttijd met de tolk af te stemmen zodat die een check kan doen met de producent en technici.

POSITIE

Schrijftolken hebben vooral een veilige werkplek nodig. Gezien ze vaak in duo's werken, werken ze het liefst met twee stoelen aan een tafel waar ruimte is voor twee laptops. Om te voorkomen dat het publiek tegen de schrijftolken, hun spullen of hun tafel aanstoot, kun je overwegen om de schrijftolken in de coulissen of achter een barrière te

plaatsen. In kleinere zalen kan een schrijftolk ook achterin de zaal plaatsnemen. Belangrijk is dat hun laptops verbinding kunnen blijven maken met de tablets die bij de klanten staan. Dit kan tot op 40 tot 100 (afhankelijk van de locatie) meter afstand. Hoe dichterbij hoe beter, ook met in het achterhoofd dat de schrijftolken snel kunnen handelen als er een technisch probleem is met de verbinding of tablets.

Het komt voor dat de tolkgebruiker het wenselijk vindt dat de schrijftolk ook de gesprekken tolkt, bijvoorbeeld tussen de tolkgebruikers en degenen met wie zij het concert bezoeken. Ook om die reden is het fijn wanneer de schrijftolk werkt in de buurt van de tolkgebruiker. Sommige schrijftolken zijn in het bezit van een Velowalker, een soort harnas waardoor de tolk diens apparatuur mobiel kan meenemen en staand diens werk kan uitvoeren. Dit is vooral aan te raden voor festivals waar mensen zich veel verplaatsen.

LICHT

Een schrijftolk heeft geen extra licht nodig.

GELUID

Om de zang goed te kunnen horen, is een (wireless) beltpack het meest wenselijke scenario. Sommige tolken zijn zelf in het bezit van in-ears en een (wireless) beltpack systeem. Soms wordt dit door de organisator gefaciliteerd. De geluidstechnicus of monitortechnicus stemt de mix af met de tolk. Mits dit niet mogelijk is, hoeft er voor een schrijftolk geen monitorspeaker te worden gefaciliteerd.

OVERIG

Schrijftolken werken met een laptop en tablet. De tolkgebruiker krijgt de tolktekst te zien op een tablet. Het komt voor dat deze tablet op een statief/standaard wordt geplaatst. De schrijftolken hebben grote rugzakken mee voor al dit materiaal. Het is belangrijk dat personeel/beveiliging hiervan op de hoogte is zodat het gebruik van deze materialen niet voor onnodige problemen zorgt.

RIDER

SCHRIJFTOLKEN

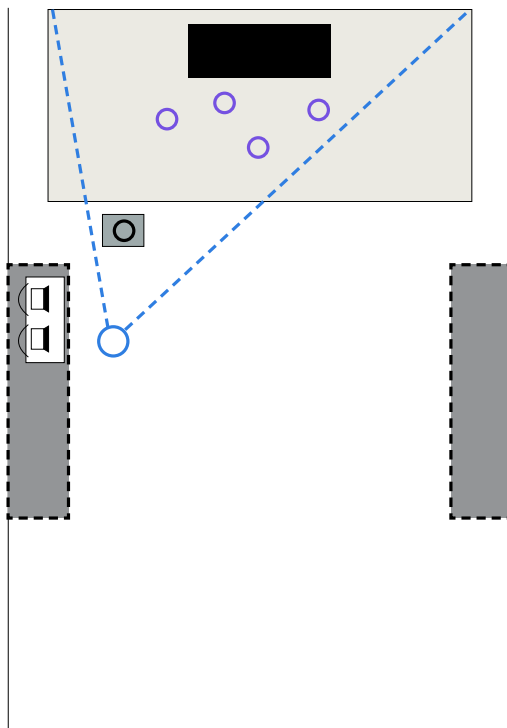
CONTACTGEGEVENS

Naam:

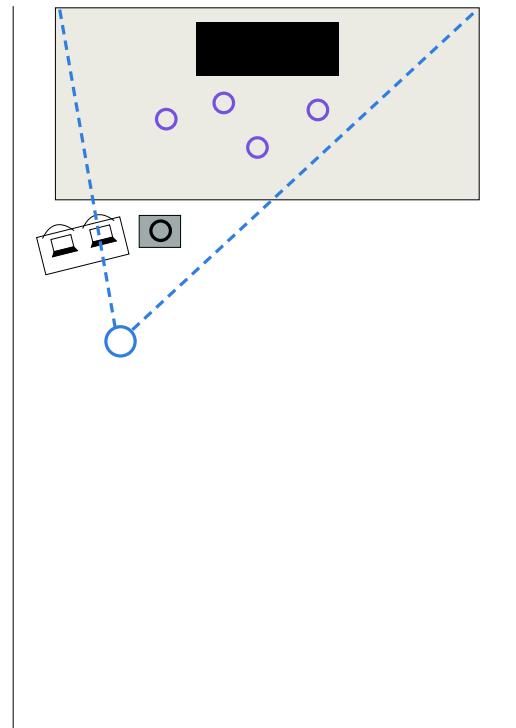
E-mailadres:

Telefoonnummer:

Schrijftolk op balkon

Schrijftolk in zaal

- Tolkgebruiker
- Zichtlijn
- Muzikant
- Muziektolk
- ▭ Schrijftolk
- ▭ Stage
- Drum stage
- ▭ Stage tolk
- ▭ Balkon